

מבקשים מה שהוא למעלה ממנו

ספר חובות הלבבות, שער הטהרה פתיחה

אחד מהם רוב התעסקם בענין העולם והרבותם נכסים והתאוותם מה שלא יגיעו אליו ממנו ומה שנבער מהם מתענוגיו, ויתעלמו מהביט אל טובות הנפלא עליהם, מפני שלבם תלוי בעוצם מה שהם מקוים ממלא תאותם והשלמת משאלותם.

כי כל אשר יגיעו ממנו אל מעלה, מבקשים מה שהוא למעלה ממנו, ודורשים מה שאחריה, ותמעטנה בעיניהם הטובות הרבות, ותקטנה אצלם המתנות הגדולות, עד שהם חושבים כל טובה שיש לזולתם כאלו נשללה מהם, ומה שהגיע אליהם ממנה - רעות, מוצאות אותם.

ולא יבינו אל פעולות ה' המטיב בהם אליהם, כמ"ש הכתוב "רשע כגבה אפר בל ידרוש אן אלוהים כל מזמתיו".

עין איה שבת, פ"ו, קה

האומר אשתה ואותיר, יש בו משום דרכי האמורי.

השתיה הטבעית לאדם, שהיא

מוכרח לו ייכר בן המזון ושע"ב

היא מובטחת ביותר לכל בע"ח

הצריכים לכך לקיומם, היא המים.

והמים הרי הם מצויים לכל דורש

ברוב העתים, להוחרת על חמלת ד'

על בריותיו, שהשקפה זו עצמה

מכנסת את אור הבטחון בקרב הלב

פנימה. וחרדת הרשעה משפיעה

בתכונתה הרעה שלילת הבטחון, עד

אשר לא יוכל להאמין בסיפוק צרכי

חייו, וגם בשתייה המופרחת לכל

חסר יבואנו, וידאג פן לא ימצא לו

אח"כ. זאת היא תכונת עזיבת ד',

המשרשת כל מנוחה ונעם מכל רוח

ונפש, וה"ז מדרכי האמורי.

אגרות הראיה כרך א, פט עמ' צד

ב"ה, כ"א מנ"א תרס"ד.

כ' ידידי ואהובי, נחמד ונעים, מלא תבונה ודעת יראת ד', חו"ב, מו"ה

משה זיידל כ"י, וכא"ל, שלו'.

... וצא דבר תשכיל, שאע"פ שאין אנו רשאים כלל לבטל את רגשי

היושר וההקיים הנולדים מהם ביחש המעשה בהוה, לפי אותן התמונות

שהן מתגלות ברגשותינו בהוה, מ"מ אין לנו להתמכר אליהם ביחש של

"מה למעלה מה למטה מה לפנינו מה לאחור".

והנה את החיים צריכים אנחנו להבין בשני ערכים, איך המה נמצאים

ואיך הם צריכים להיות.

היושר המוחלט נעוץ לעולם באותו הצד שהחיים צריכים להיות, אמנם

היושר הארעי, הנוגע יותר למעשה בהוה, הוא בנוי על הצד שהחיים הם

נמצאים בו בפועל.

רוממותה של תורה ואלהיותה א"א כלל שתהי' אחרת כ"א כלי חמדה,

לסבב לכונן את החיים אל המצב שהם צריכים להיות בו. אבל צריך אתה

להזהר שלא תחשוב ששני המעמדים האלה אין להם יחש וצירוף זל"ז,

כ"א הם ענינים מצורפים, כאופקים המתחלפים להולך בדרך רחוקה.

שמונה קציים, קובץ א, קטו.

אהבת האדם את עצמו יכולה להשאר רק על המדרגה התחתונה שלה, שתהיה טבעית ונמוכה, ומתוך

קטנותה עלולה היא להתקלקל ולצאת חוץ לשורה, להיות ליסוד למעשים רעים ותכונות רעות, וכפי מדתו

הכשרונית של האדם כן יכול הוא בהשחתתו להיות מסבב השחתה אל הכלל.

ואותה האהבה בעצמה יכולה להיות ג"כ קדושה ואידיאלית, כל מה שהאדם מזכך את עצמו, מרומם את

דעתו ושכלו, מכונן את תכונותיו ומעשיו לצד היותר נעלה וישר.

כשהאדם מזכך את עצמו, והצד הטוב שבו הולך וכובש לו את מהותו, נעשה מבטו על המציאות כולו הולך

ומאיר, הולך ומשמת, וההויה מוצאת חן בעיניו, מתוך שהוא מסתכל בה מנקודתו העצמית.

ובאמת ההויה היא טובה מאד, כשהאדם המסתכל בה פועל בקרבה וחי' עמה הוא טוב. וטובו של האדם

בידו הוא כולו, או לפחות חלקים חשובים ממנו. ואותם חלקים שהם בידו להכניסם אל תחום הטוב, הנם

יכולים לשפר את כל הויותו, עד שגם חלקיו שאין טובם בידו יוחלטו לטוב וכו'.